

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas runa Latvijas Universitātes 80.gadadienai veltītajā pasākumā Nacionālajā operā, 1999.gada 29.septembrī

Augsti godātais rektor, akadēmiskā sabiedrība, profesori, studenti, dekāni, ekselesences, dāmas un kungi, mīlie tautieši!

Man ir liels gods sveikt Latvijas Universitāti tās 80.gadadienā. Šobrīd, līdz pat 18.novembrim, mūsu Universitāte ir tikpat veca kā mūsu valsts. Un mēs varam būt lepni, ka mūsu valsts jau pirmajā savas dibināšanas gadā ķērās pie tik nopietna darba kā augstākās izglītības nodrošināšana saviem ļaudīm pašiem savā augstākās izglītības iestādē.

Šo skaisto namu grezno vārdi: "Scientiae et Patriae", kas kodolīgi izsaka nacionālās universitātes dziļāko būtību. Scientiae — zinātnei: tādēļ, ka līdz ar Latvijas neatkarību bija pārvarēti tie šķēršļi, kas ilgus gadsimtus bija vardarbīgi kavējuši latviešu tautai iegūt augstāko izglītību un lieguši sevi parādīt un pierādīt zinātnes laukos. Neatkarība noslaucīja un izkvēpināja visas šīs mākslīgās barjeras, kas iepriekšējos gadsimtos bija latvieti iesprostojušas mazizglītota jeb neizglītota zemnieka kārtā. Scientia norādīja arī to, ka šī zinātne jaunajai valstij ir prioritāte, svarīgs ieguldījums tautas nākotnē, tās pašlepnumā, esmē un būtībā. Nebūtu cienīgi stāties blakus citām valstīm, ja mēs paši nebūtu spējīgi radīt tos, kam ir augstākā izglītība, kas ir spējīgi rosīties augstākās zinātnes līmenī. Patriae — Dzimtenei: tādēļ, ka tas notika uz pašu zemes, mūsu pašu ļaudīm, mūsu pašu vajadzībām.

Neviens cits pasaulē tā nevar saprast mūsu vēsturi kā paši latvieši, neviens cits tā nespēj izvērtēt mūsu kultūru, kā to spēj paši latvieši. Jā, protams, to var darīt arī citi, un ir ļoti labi, ka viņiem tas ir interesanti, bet mēs nedrīkstam būt ķīlnieki citu viedokļiem, nedrīkstam būt parādnieki citu zināšanām un citu problēmu nostādījumiem. Mums pašiem ir jābūt spējīgiem risināt visus jautājumus, kas ar mums ir saistīti, mums pašiem ir jābūt spējīgiem spriest un domāt, mums pašiem ir jābūt intelektuāli sagatavotiem. Šo gatavību mums garantē Universitāte, kas kopj dažādus zinātņu laukus, garantē, ka cilvēks nav tikai amata pratējs, šaurs speciālists. Universitāte rada intelektuālu vidi, kurā cilvēks var intelektuāli veidoties.

Novēlu, lai Latvijas Universitātei būtu skaista un spoža nākotne. Vivat, crescat, floreat Universitas Latviensis in aeternum!